

Сліпченко Т.О.

к. е. н.,

*доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний університет*

Біла В.Р.

д.ю.н., доцент,

*головний науковий співробітник (наукової установи) Українського
науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз,
Служба безпеки України*

ДЕОНТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток теоретичної юриспруденції, вдосконалення юридичної практики вносять істотні корективи в поліцейську деонтологію, яка відображає нагальні суспільні потреби, а не слугує набором певних формальностей. Деонтологія правоохоронної діяльності покликана розкривати причини виникнення й існування тих чи інших етичних, естетичних, правових та інших правил, проблем у правоохоронній діяльності, сформувавши систему нормативів заборонного, дозвільного, зобов'язального і рекомендаційного характеру для кожного її учасника відповідно до досягнутого рівня соціальної культури суспільства [2 с. 56]. Приймавши принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства за ідеологічну засаду свого призначення, органи поліції законодавчо зобов'язані здійснювати свою діяльність в тісній співпраці з населенням, територіальними громадами і громадськими об'єднаннями, спрямовуючи свої дії на задоволення суспільних потреб.

Обмеження суб'єктивних прав людини (права на свободу та особисту недоторканність, недоторканність житла, особистого та сімейного життя, таємницю листування тощо) є можливими тільки на підставі та в порядку, передбаченими законом, має бути мінімальним і достатньо необхідним у демократичному суспільстві [3].

Ідеологія виконавчої влади в сучасному суспільстві - служіння держави потребам людини, з огляду на це роль поліції - забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Саме тому поліцейський повинен мати вищий рівень моралі, ніж інші громадяни, так як на нього покладено державою функції із забезпечення прав і свобод кожної людини [1 с.174].

Етика поліцейського формується на специфічних обов'язках і функціях професії та ситуаціях, у які потрапляють працівники поліції при виконанні ними службових обов'язків. Генеральна Асамблея ООН 17 грудня 1979 р. прийняла Кодекс поведінки з підтримання правопорядку, який безпосередньо регламентує поліцейську діяльність у контексті захисту прав людини, недопущення зловживання силою, використання тортур, заборони актів корупції тощо, тобто встановлює основні вимоги до формування поліції в демократичному суспільстві. При виконанні своїх обов'язків посадові особи з підтримання правопорядку поважають і захищають людську гідність і підтримують і захищають права людини щодо всіх осіб [4].

Правове регулювання професійної етики поліцейських в Україні представляє собою систему нормативно-правових актів, які регулюють службову діяльність таких осіб: Конституція України; міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Україною; закони України; нормативно-правові акти центральних державних органів (зокрема, Наказ МВС України «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських» № 1179 від 09.11.2016 р); відомчі нормативно-правові акти [5].

В сучасних умовах державотворення, ефективне впровадження у національну юридичну теорію та практику міжнародних стандартів прав людини, які визнала і закріпила у своїй Конституції та законах Україна, потребують не тільки створення відповідного юридичного механізму, а й підготовки фахових професіоналів-правників нової генерації, для яких

права людини, її життєдіяльність є найвищою соціальною цінністю. Верховенство права, дотримання прав і свобод людини, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства, безперервність, тобто принципи діяльності поліції, проголошені в законі України «Про Національну поліцію», є моральними орієнтирами, базисними положеннями, на яких ґрунтується діяльність поліцейського. За своєю суттю, це і є перелік тих етичних норм, яких повинен дотримуватися поліцейський у своїй повсякденній діяльності [6].

Список використаних джерел

1. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Основні принципи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні // Науковий Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 1. С. 171 – 184

2. Деонтологічні засади службової діяльності: Службовий етикет правоохоронця (поліцейського) [Текст]: Пам'ятка / Петрова Г. М. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 104 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/2433> (дата звернення: 02.04.2022).

3. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод: прийнято в Римі 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 02.04.2022).

4. Кодекс поведінки з підтримання правопорядку. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 34/169 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282#Text (дата звернення: 02.04.2022).

5. Наказ МВС України від 09.11.2016 №1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських» URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16> (дата звернення: 02.04.2022)

6. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 02.04.2022).

*Сухоребра Т.І.
к.ю.н., завідувач кафедри права,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного
торговельно-економічного університету*

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ НОРМ НА ЗЕМЛЯХ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Адміністративна відповідальність у сфері охорони природи має давні традиції та пройшла складну історію свого становлення яка включала в себе різні види покарання. З цієї причини при її дослідженні значну допомогу може надати досвід українського козацтва, який ґрунтується на національних традиціях, звичаях, правилах.

Одним з перших нормативно-правових актів прийнятих у сфері охорони природи були два універсали Богдана Хмельницького, які мали найвищу силу у порівнянні з іншими актами. Так, Універсал від 22 листопада 1649 р. присвячувався охороні лісів у Київському Михайлівському Золотоверхого монастиря, який був одним з найбільших монастирів тодішнього Києва. В цьому документі перед сотником Васильківським та козаками с. Глевахи, Малютинки, Юрьєвки, ставилось завдання з охорони лісу від незаконних рубок. Питання відповідальності за правопорушення у сфері охорони природи регламентувались в Універсалі Богдана Хмельницького від 5 червня 1656 р. який торкався лісів